

GULD, GLANS OCH GLAMOUR
- scenkläder för jazzgruppen
Dizzy Queens

Hanna Rätty
Examensarbete

Yrkeshögskolan Novia
Utbildningsprogram i formgivning
2011

EXAMENSARBETE

Författare: Hanna Rätty
Utbildningsprogram och ort: Formgivning, Åbo
Inriktning/alternativ/Fördjupning: Beklädnad
Handledare: Berit Bragge

Titel: Guld, Glans och Glamour - scenkläder för jazzgruppen Dizzy Queens

Datum 26.4.2011

Sidantal 29

Bilagor 0

SAMMANFATTNING

I mitt examensarbete har jag planerat och tillverkat scenkläder för jazzbandet Dizzy Queens. Målet med examensarbetet är att förverkliga fungerande scenkläder som stöder jazzbandets uppträdanden. Utgångspunkterna i planeringen är kundens önskemål samt de krav som ställs på scenkläder. Jag har arbetat i ett nära förhållande med jazzbandet för att på bästa möjliga sätt fastställa hurdana scenkläder de vill ha. I planeringen har jag hämtat fram medlemmarnas individuella karaktärer samt betraktat bandet som en helhet. Jag koncentrerade mig mera på att framföra vokalisternas karaktärer eftersom de framstår mera på scenen. Dock har den röda tråden från början varit att hämta fram jazzbandet Dizzy Queens som en helhet, utan att glömma någon individ.

Dizzy Queens deltog 31.3.2011 i Casino Talent -talangtävlingen. Responsen från Casino Talent behandlas även i examensarbetet. Jag har strävat till att förverkliga en helhet som framför mitt eget visuella formspråk och samtidigt uppfyller kundens önskan. På så sätt uppstod en fungerande helhet som både jag och kunden är nöjda med.

Språk: svenska

Nyckelord: scenkläder, jazzband

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Hanna Rätty

Koulutusohjelma ja paikkakunta: Muotoilun koulutusohjelma, Turku

Suuntautumisvaihtoehto: Vaatetusala

Ohjaajat: Berit Bragge

Nimike: Guld, Glans och Glamour - puvustus jazzyhtyeelle Dizzy Queens

Päivämäärä 26.4.2011

Sivumäärä 29

Liitteet 0

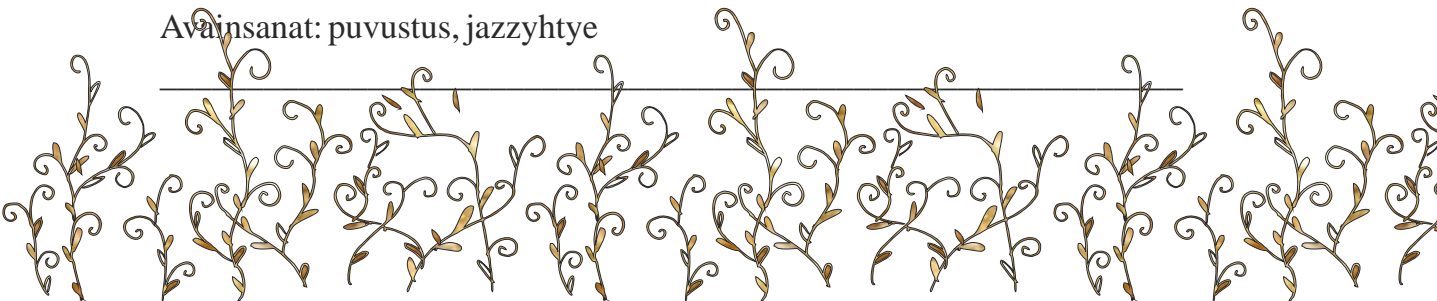
TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyössä on suunniteltu ja ommeltu puvustus jazzyhtye Dizzy Queensille. Työn tavoitteena on toteuttaa toimiva puvustus, joka tukee jazzyhtyeen esiintymisiä. Suunnittelun lähtökohtina ovat asiakkaan toiveet sekä näyttämöpuvustukseen liittyvät vaatimukset. Jotta puvustukseen liittyvät asiakkaan toiveet on pystytty toteuttamaan mahdollisimman hyvin, asiakkaan kanssa on työskennelty läheisesti prosessin aikana. Puvustuksessa tuodaan esille yhtyeen jäsenten yksilölliset piirteet sekä koko yhtyeen imagon. Suunnittelussa on keskitytty pääosin laulajiin sillä he tulevat vahvemmin lavalla esille. Opinnäytetyön punaisena lankana on tuoda koko yhtye esille kokonaisuutena unohtamatta ketään.

Dizzy Queens osallistui 31.3.2011 Casino Talent -kykykilpailuun. Opinnäytetyössä käsitellään sieltä saatu palaute. Opinnäytetyössä on pyritty toteuttamaan kokonaisuus, joka kuvaa tekijän omaa muotokieltä ja samalla vastaa asiakkaan toiveita parhaalla mahdollisella tavalla. Tällä tavoin on saavutettu kokonaisuus, johon sekä työn tekijä että tilaaja ovat tyytyväisiä

Kieli: Ruotsi

Avainsanat: puvustus, jazzyhtye

BACHELOR'S THESIS

Author: Hanna Rätty
Degree Programme: Bachelor's Degree in Design
Specialization: Fashion
Supervisors: Berit Bragge

Title: Guld, Glans och Glamour – costumes for the jazz band Dizzy Queens

Date 26.4.2011

Number of pages 29

Appendices 0

SUMMARY

The theme of my bachelor's thesis is the design and production of costumes for Dizzy Queens, a jazz band consisting of six members. My goal was to design functional costumes that would complement the performance of the artists on-stage. I considered the wishes of the musicians as well as the specific requirements for stage costumes as starting points for my design. I worked closely together with the clients to ensure that my design would be in line with their wishes in the best possible way. I made every effort to underline the individual characteristics of each artist, and as the vocalists have the strongest presence on stage, I focused in particular on their costumes. My main goal, however, remained the promotion of the band's image as a whole without neglecting any of the artists.

Dizzy Queens participated in the Casino Talent – a talent contest which took place on 31.3.2011. In my bachelor's thesis I analyse the feedback that the band received from the contest. My goal was to create a design that expresses my own style as well as fulfils the wishes of my clients as well as possible. By doing so I achieved a design with which both my clients and I are satisfied.

Language: Swedish

Key words: costumes, jazz band

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1 INLEDNING	1
2 SCENKLÄDER FÖR DIZZY QUEENS	2
3 THE QUEENS	8
3.1 LIDIA BÄCK	10
3.2 DANIELA FOGELHOLM	13
3.3 NINA KAIPAINEN	15
3.4 TILLVERKNINGEN	19
4 MUSIKERNA	20
5 RESPONS	22
6 KRITISK GRANSKNING AV PROJEKTET	24
7 KÄLLFÖRTECKNING	26
8 BILDFÖRTECKNING	27

1 INLEDNING

I mitt examensarbete har jag planerat scenkläder till jazzbandet Dizzy Queens. Tidtabellen för förverkligandet av alla scenkläder blev väldigt snäv eftersom bandet deltog den 31 mars 2011 i Casino Talent – talangtävlingen. På grund av detta har jag enbart förverkligat två helheter med i examensarbetet. Plaggen för de övriga medlemmarna i bandet utför jag senare.

Bandet består av tre vokalister och tre musiker. I examensarbetet har jag koncentrerat mig på jazzbandet som en helhet samt på dess medlemmar som individer. På detta sätt har jag försökt få fram varje medlems individuella karaktär. Eftersom de tre vokalisterna främst står i rampljuset har jag i planeringen koncentrerat mig mer på att hämta fram deras karaktärer. För musikerna har jag planerat scenkläder som stöder vokalisterna samt jazzbandet som helhet. För kompositören Lauri Salokoski, som spelar gitarr i bandet, planerade jag något mer framstående scenkläder än de två andra musikerna. Detta gjorde jag eftersom han spelar gitarrsolo i en del av Dizzy Queens sånger.

Målet med mitt examensarbete är att uppfylla kundens krav: fungerande scenkläder som stöder gruppens image. Mina mål är att planera och tillverka scenkläder som är bekväma, fungerar på scenen och som ser glamourösa ut. Varje individ i bandet spelar en stor roll och på grund av det var det från första början väldigt viktigt att få fram varje medlems speciella karaktär. På så sätt ville jag nå en intressant helhet som stöder gruppens manifika uppträdande.

I början av mitt examensarbete behandlar jag jazzbandet samt projektet som en helhet och sedan granskar jag de tre vokalisternas scenkläder enskilt för sig. Även musikernas scenkläder behandlas skilt för sig i ett eget kapitel. Till sist tar jag upp responsen som bandet fick på Casino Talent samt gör en kritisk granskning över hela projektet.

2 SCENKLÄDER FÖR DIZZY QUEENS

Målet med mitt examensarbete är att planera och tillverka scenkläder för Dizzy Queens. Dizzy Queens är ett jazzband som består av tre vokalisterna (the Queens) samt av tre musiker. Lidia Bäck, en av vokalisterna, kontaktade mig eftersom vi under hösten 2010 samarbetat på Fallåker Teater. Hon erbjöd mig uppdraget att planera och tillverka scenkläder till Dizzy Queens. Vid detta tillfälle var det fråga om scenkläder som används på jazzbandets uppträdande i framtiden.

Efter att vi påbörjade vårt samarbete blev jazzbandet invald som en av finalisterna i Casino Talent – talangtävlingen. Detta innebar att de skulle uppträda på Grand Casino i Helsingfors 31.3.2011. Detta medförde ändringar i vår gemensamma tidtabell och ledde till att jag nu i mitt examensarbete enbart har tillverkat scenkläder för två av vokalisterna. För kunden var deltagande i Casino Talent det första officiella evenemanget.

Casino Talent är en talangtävling som ordnas på Finlands enda internationella casino, Grand Casino i Helsingfors. Talangtävlingen är uppdelad i tre olika kategorier: musik, show och stand up -komik. I show -kategorin får man uppträda med hurdan show man vill. (Casino Talent 2011, u.å.) Dizzy Queens deltog i show -kategorin. Egentligen hade bandet velat delta i musik -kategorin, men på grund av missförstånd med ansökan uppträdde de i show -kategorin. Problemet som detta medförde var att Nina Kaipainen inte kunde delta på Casino Talent den 31 mars eftersom hon då hade general-repetitioner på Kansallisteatteri. På grund av detta kom bandet på idén att sätta in ett videoklipp som förklarar varför de enbart var två vokalisterna och inte tre på Casino Talent. För mig innebar detta att jag enbart tillverkade scenkläder för två av vokalisterna. (personlig diskussion med Lidia Bäck 25.2.2011)

När jag började med projektet visste jag ingenting om jazz. För att få en uppfattning om vad som förväntades av mig forskade jag lite om vad som förknippas med jazz. Jazz är en musikgenre som uppkom i Förenta Staterna på 1800-talet. Jazz är mera känt som instrumentmusik, men ändå är de mest kända jazzartisterna vokalisterna. Uppsättningen för ett jazzband kan vara allt mellan ett stort "big band" till enskilda vokalisterna. Samspelet mellan medlemmarna i ett jazzband spelar en stor roll. Karaktäristiskt för jazz är improvisation. I sin helhet är jazz en fritt och inte bundet till strikta regler. (Jazz, u.å.) För mig innebar detta en tanke om att det var fråga om något mera fritt, om att få hämta fram bandets egen karaktär.

Helavuori (2009, s. 64) tar upp i sin artikel *Pukusuunnittelija, teatteripuku ja aika* det faktum att uppvisningens genre bestämmer i stort sätt hurdana scenkläder som skapas. På så sätt måste jag i planeringen ta hänsyn till att det var fråga om scenkläder som skulle uppvisas i samband med ett jazzbands uppträdanden.

På grund av detta tyckte jag att det var från första början viktigt att få en helhetsbild om vad Dizzy Queens är och hur de vill framstå på scenen.

Levo påpekar i sin artikel *Kuvista näyttämöpuvuiksi* (2009, s. 35) att planeringen börjar med ett förplaneringsskede då man går igenom varje involverades förväntningar och mål med projektet. Då fastställs de gemensamma målen och vad som förväntas av var och en. Visioner, idéer, kollage och skisser är utgångspunkterna när man tillsammans med en grupp skall komma fram till ett gemensamt mål (Levo 2009, s.35). När jag började arbeta med kunden utgick jag från dessa fakta. Under första träffen (19.1.2011) med vokalisterna lyssnade jag på deras idéer och förväntningar för att få en bättre bild av helheten. Vid detta skede berättade varje vokalist sina egna idéer och tankar om scenkläderna. Lidia Bäck, en av vokalisterna, hade samlat ihop inspirationsbilder som jag använt i mina kollage. Under träffen gick vi igenom varje vokalists karaktär samt vilka krav de själva hade på sina scenkläder.

I planeringen har jag tagit hänsyn till plaggens funktion på scenen. Eftersom det är fråga om ett jazzband som även dansar måste jag i planeringen ta hänsyn till de rörelser som görs på scenen. Plaggen måste på så sätt stöda uppträdande och inte förhindra rörelser som vokalisterna gör. (Personlig diskussion med Dizzy Queens 19.1.2011). Levo (2009, s.38) påpekar i sin artikel att scenklädernas uppgift är att stöda artisternas arbete på scen. I samarbetet med kunden kan man utveckla hur scenkläderna stöder artistens rörelser, kroppsspråk och gestalt. För att jag på bästa sätt kunde bemöta dessa krav bekantade jag mig med den koreografi som vokalisterna skulle dansa. Det var fråga om att kunna gå ner på golvet och sitta, sparka i luften samt snurra runt.

Kunden ville att varje karaktär skulle ha någon detalj i sina scenkläder, som gör att de skiljer sig från varandra samt gjorde scenkläderna unika. (personlig diskussion med Dizzy Queens 23.2.2011) På så sätt skulle vi sträva till att skilja bandet från mängden samt lägga mera tyngdpunkt på individernas enskilda karaktärer.

Detta ledde till små ändringarna som gjordes på varje plagg i de slutliga skisserna samt stödde idén om att brodera plaggen. Genom att ha individuella detaljer i scenkläderna strävade jag efter att få fram en känsla av exklusivitet. Varje plagg skall vara unikt, något som inte tillverkas i massupplaga.

Bandet vill skilja sig ur i mängden. Med mängden syftar jag i detta samband den mängd band som är verksamma i Finland (Suuri Suomalainen Bändirekisteri u.å.). Det är väldigt vagt att referera till Karhumaa, Lentman och Nikula (2010 s. 13) som i sitt verk *Musiikki Liiketoimintana* skriver att för att bli framgångsrik inom musikbranschen måste man urskiljas sig från mängden, men personligen tycker jag att det är en viktig regel att komma ihåg. Musikbranschen liksom showbranschen i allmänhet grundar sig på att synas och om man inte uppnår detta mål, kan det vara svårt att bli framgångsrik (Karhumaa, Lentman och Nikula 2010 s. 13).

Under första träffen berättade vokalisterna även hurdana scenkläder de inte vill ha och vad som kändes obekvämt. Det är viktigt att man känner sig bekväm i sina kläder när man står framför en publik (Mårtenson 2004, s. 32). Även Levo (2009, s.38) påpekar att det är oerhört viktigt hur scenkläderna känns och hur man kan röra sig i dem. Varje vokalistens enskilda krav tar jag upp enskilt i nästa kapitel, the Queens.

Levo (2009, s.35) tar även upp i sin artikel att i början av planeringsprocessen samlar kostymören bild- och inspirationsmaterial med hjälp av vilka hon arbetar fram en färg- och materialvärld att utgå ifrån. Hon påpekar att med hjälp av dessa samt de ritade skisserna är det lättare att föra fram sina idéer till kunden. Detta material utgör även stommen för den gemensamma diskussionen och planeringen i gruppen. (Levo 2009, s.35) Jag arbetade på det sätt som Levo nämner i sin artikel. Efter att jag träffat vokalisterna började jag skissa och planera. Utgångspunkten var att ta hänsyn till varje vokalistens personliga krav men ändå komma ihåg bandet som helhet.

Pykälä tar upp i sitt verk *Historiallinen teatteripuku* (2006, s.11) att tillverkningen av scenkläderna börjar när skisserna för de enskilda plaggen är godkända av artisterna. Före tillverkningen skall även materialvalet samt artisterna

Även artistens mått, provningsmöjligheter under tillverkningen, tidtabellen samt budgeten gås igenom före man börjar tillverka scenkläderna (Pykälä 2006, s.11).

Min nästa träff, nu med hela ensemblen, var den 23 februari 2011. Vid detta skede hade kunden fått veta att de skulle delta i Casino Talent 2011 och att tidtabellen för alla involverade skulle vara väldigt snäv. Under denna träff informerades jag om att Nina Kaipainen inte skulle delta i evenemanget och att hon inte behövde sina scenkläder samtidigt som de två andra vokalisterna. På grund av detta valde jag att koncentrera tillverkningen enbart på scenkläderna till Lidia Bäck och Daniela Fogelholm. Under detta möte gick vi igenom mina kollage samt de första skisserna. Så som Levo (2009, s.35) påpekat i sin artikel så fungerade detta material som en bra utgångspunkt och efter mötet fortsatte jag att bearbeta idéerna.

Karhumaa, Lentman och Nikula (2010 s. 13) påpekar att så länge man är trovärdig i det man gör kan man komma långt inom musikbranschen trots att man aldrig skulle nå det ultimata karriärtoppen. När jag diskuterade med kunden fick jag en känsla om att det är exakt detta de strävar efter. De vill vara sig själva och göra sin musik på sitt sätt och hoppas att det skall föra dem långt. De första nyckelord som kunden sa till mig när vi började med projektet var att de ville ha guld, glans och glamour. Från de uppkom även examensarbetets rubrik.

Kundens önskemål var att vokalisterna skulle framstå som drottningar. Nyckelord som jag inspirerades av var the Golden Age (1500-talet), Haute Couture, glamour och Hollywood. Jag började med att göra kollage för hela jazzbandet för att ha en röd tråd i planeringen.

Först gjorde jag ett kollage. Sedan när vi hade träffats med kunden gjorde jag ett kollage till för att bättre få fram ett gemensamt form- och färgspråk. I kollagen försökte jag hämta fram imagen jag ville nå med scenkläderna.

Figur 1. Andra kollaget

Figur 2. Första kollaget

3 THE QUEENS

Utgångspunkten för arbetet var att planera och tillverka plagg som skulle passa ihop med jazzgruppen Dizzy Queens image. För att nå detta måste jag först fastställa gruppens image. Gruppen betraktade själv sig som Queens, drottningar. Ordet dizzy tyder på att det är lite yra och annorlunda. De vill föra fram sin egen attityd och kaxighet. Målet var att komma fram som glamourösa vokalisterna som ändå har en glimt i öga och kan skratta åt sig själva. Hela Dizzy Queens image handlar om vokalisternas personliga karaktärer. De är yra, glamourösa drottningar som ger en oförglömlig show till sin publik. (personlig diskussion med Lidia Bäck 19.1.2011).

I planeringen av de enskilda vokalisternas plagg har jag hela tiden kommit ihåg den röda tråden om att det är fråga om en grupp. Valinen påpekar (enligt Levo 2009, s.35) att det är viktigt i planeringen att uppfatta gruppen som en helhet och få fram vad kunden vill föra fram åt publiken.

På grund av detta gjorde jag vissa ändringar i plaggen för att få en mer enhetlig helhet. Till en början var vokalisternas plagg väldigt olika men när de inte fungerade som en helhet ändrade jag på silhuetten. Jag planerade vokalisternas övredel till likadana och valde att nå deras enskilda karaktärer genom att bearbeta materialet. På så sätt kom jag fram till att använda mig av veck och volanger. För att nå bättre känslan av glamour och 1500-talet valde jag att brodera på varje vokalistens plagg. Genom att göra det ville jag även nå en känsla av exklusivitet. Detta val gjorde jag eftersom en av de första sakerna som vokalisterna sa till mig under vår första träff var att de inte ville ha scenkläder som kunde köpas i vilken butik som helst. (personlig diskussion med Dizzy Queens 19.1.2011)

Eftersom jag strävade efter glamour och exklusivitet så hade jag hela tiden en tanke om att använda mig av sidan.

Materialvalet gjordes på basen av kraven som bandet sagt åt mig under våra möten och dessutom hade Dizzy Queens under första träffen (19.1.2011) föreslagit en färgvärld av guld, brunt och koppar. Materialvalet spelar en stor roll i tillverkningen av scenkläder: med hjälp av rätt materialval kan man åtskilja scenkläderna från vardagen (Levo 2009, s.35). Jag hade kvar ett sidentyg som jag använt till ett annat projekt under våren 2010. När jag hittade detta tyg hemma kändes det ypperligt att använda det till detta projekt. Det var dupionsiden i en färg av gammalguld. Siden tyget inspirerade mig i planeringen av färgvärlden samt i valen av de andra tygen. Jag valde att ha gemensam färgvärld för hela bandet för att få scenkläderna till en fungerande helhet.

Tvättbarhet samt hållbarhet är viktigt när man väljer material till scenkläder. I val av material spelar även materialets fall, tyngd, tjocklek, yta (glansig eller matt), töjbarhet samt lätthet en stor roll. Fel materialval följer hela processen så därför är det viktigt att ta tid på sig i valet av material. (Pykälä 2006, s.11)

I detta projekt fungerade sidentyget bra eftersom det tål tvätt och dess yta och fall fungerar utmärkt till att få fram den struktur som jag strävade efter. Jacquard-tyget valde jag med tanke på dess mönster. Mönstret stödde broderingen samt hade en känsla av 1500 -talet. När jag såg jacquard-tyget i Eurokangas fick jag genast en bild om hur fin basistens jacka skulle se ut i det. Eftersom tyget innehöll elastan (7 %) var det lätt att få passformen på Lidias övredel att passa. Daniela Fogelholms satintyg valde jag i polyestersatin eftersom budgeten inte tillät att handla siden och färgen på satintyget passade utmärkt till sidentyget samt det jacquard -tyget. Även Pykälä (2006, s. 11) påpekar att ibland finns det inte möjlighet att använda sig av äkta material på grund av kostnads- och andra skäl. I mitt fall påverkade prisskillnaden på beslutet samt det faktum att polyester är lätt att sköta.

3.1 LIDIA BÄCK

Som jag redan tidigare nämnde har jag arbetat med Lidia Bäck tidigare då hon regisserade på Fallåker Teater och jag var ansvarig för kläderna till pjäsen Kiss Me Kate (2010-2011). Eftersom jag tidigare samarbetat med Lidia kändes det lätt att få en uppfattning över vad hon önskade av sina scenkläder.

Lidias karaktär heter Lady Laverna och nyckelordet till denna karaktär är femme fatale. Lady Laverna skall komma fram som sexig och modig.

Hon är en kvinna som inte backar undan eller ber om ursäkt för att hon finns. Krav som Lidia hade på scenkläderna var att hon måste kunna gå ner i huk samt sitta på golvet. I början tyckte hon att det hon ville visa var hennes ben. (personlig diskussion med Lidia Bäck 19.1.2011) På grund av detta har de första skisserna till Lady Laverna väldigt korta kjolar. När vi sedan bearbetade skisserna med Lidia insåg jag att kanske det inte skall vara så korta kjoldelar ändå. Genom att hålla kjoldelen längre kom känslan av 1500 – talet bättre fram. En annan orsak varför kjoldelen förlängdes på Lidias scenkläder var att detaljen med en vid, veckad fäll såg betydligt bättre ut när fallen var längre.

Den första idén till Lidias plagg var en byxkjolsklänning. Övredelen skulle vara en korsett. Den första idén utvecklades eftersom helheten blev en aning för sexig i väldigt kort kjoldel. Lidia var också lite skeptisk att ha korsett på scenen, hon kände att det kunde vara svårt att sjunga och dansa i det. En annan av orsakerna till att korsettdelen slopades var att Lidias första helhet skilde sig för mycket från de andra.

Figur 3. Första skissen på Lidias scenkläder

Det var i detta skede som jag valde att ändra silhuetten på övredelen till likadan för alla tre vokalister. Jag skissade olika varianter på scenkläder till Lidias karaktär före den slutliga idén. Orsaken varför jag inte var nöjd med de andra skisserna var att de blev för enkla. Jag ville hålla fast i idén att ha en broderad övredel, inte enbart midjepartiet.

Figur 4. Skisser på Lidias scenkläder

I sin helhet ändrades Lidias scenkläder ändå inte så mycket från den ursprungliga idén. I princip var idén den samma: spänd övredel och vid kjoldel. Ändringar som gjordes var att kjollängden förlängdes och övredelens silhuett ändrades. Dock höll jag fortfarande fast vid grundidén om en åtsittande broderad övredel som framhäver formerna (brösten) samt en vid nedredel. Som material valde jag att använda dupionsiden till kjoldelen samt jacquardtyget till övredelen.

Sidentyget valde jag till den vida kjoldelen eftersom det speglar ljus på ett väldigt fint sätt. Detaljerna i Lidias scenkläder är en väldigt vid fäll med tyll samt en broderad övredel. Den vida fällen planerade jag för att få en känsla av 1500- talet och undvika associationen med scenkläder som t.ex. sångerskorna Beyonce och Kylie Minogue har på sina uppträdanden.

Figur 9. Slutlig skiss på Lidias scenkläder

3.2 DANIELA FOGELHOLM

Danielas karaktär är Dinah Divona. Nyckelordet för denna karaktär är sensuell. Hon ville komma fram som en självständig kvinna med en sensuell och själslig sida. Daniela var väldigt viktig ända från början att hon inte ville ha korsett på sig eftersom hon kände att det skulle vara svårt att sjunga i den. Andra krav som hon hade på plaggen var att man inte fick se magen. (personlig diskussion med Daniela Fogelholm 19.1.2011)

I planeringen av Danielas scenkläder använde jag mig av nyckelordet sensuell. Jag tänkte på lätta tyger och ljusa färger. Danielas plagg utvecklades en hel del under projektets gång. Den första idén slopades eftersom jag gjorde en toilé på den och resultatet kändes tungt och den rätta känslan av sensualitet kom inte fram. Plagget var i sin helhet alldeles för annorlunda än de två andra vokalisternas plagg och därför fortsatte jag att bearbeta idén.

Figur 6. Skisser på Danielas scenkläder

Den slutliga idén till Danielas scenkläder kom när jag inspirerades av de grekiska gudinnorna. Vid detta skede hade jag även kommit fram till att jag skulle ha en likadan silhuett på alla vokalistens övredel, vilket stödde idén till Danielas scenkläder.

När jag gjorde den slutliga skissen fick jag idén om detaljerna i Danielas scenkläder. Jag valde att brodera mittdelen i plagget samt att göra fällen sned. På så sätt fick hennes scenkläder det lilla extra som fattades.

Figur 7. Slutlig skiss på Danielas scenkläder

3.3 NINA KAIPAINEN

Nina Kaipainens karaktär heter Lily Queen. Nyckelordet till hennes karaktär var till en början Tomboy (personlig diskussion med Dizzy Queens 19.1.2011). Under första mötet med Nina (19.1.2011) visste hon inte vad hon ville ha. Hon ville se skisser och sedan ge respons på dem. På grund av detta kändes planeringen av Ninas scenkläder svårt eftersom jag enbart kunde utgå från nyckelordet Tomboy. Tomboy är en flicka som betar sig och klär sig på ett sätt som är mera karaktäriserat med pojkar (Tomboy u.å.). Detta nyckelord inspirerade mig när jag ritade de första skisserna. När jag gick igenom dessa skisser med Nina (23.2.2011) insåg hon att hon inte alls ville se ut som en typisk Tomboy. Hon ville vara mera kvinnlig och trivdes inte med idén att ha byxor på scenen. Även hon ville framstå mer som en glamourös drottning.

Figur 8. Första skissen på Ninas scenkläder

För mig kändes planeringen av Ninas scenkläder som en svår process eftersom jag i början blev väldigt bunden till Tomboy -nyckelordet. Detta var så svårt eftersom jag har en tendens att fastna i idéerna som jag har i början av planeringen. I det här fallet måste jag bearbeta idén eftersom kunden inte var nöjd med den.

Det var väldigt svårt att släppa taget om idén att Nina skulle ha byxor på scenen. Jag tyckte nämligen att helheten skulle se väldigt bra ut om en av de tre vokalisterna skulle ha byxor.

Eftersom jag hade från början planerat att Ninas scenkläder skulle bestå av byxor och en övredel hade jag skissat många olika varianter på scenkläder till Nina som bestod av byxor. Men eftersom artisten inte kände sig bekväm i byxor så uppmana detta mig till att utveckla idéerna.

Figur 9. Skisser på Ninas scenkläder

Under den andra träffen (23.2.2011) kom det fram att Tomboy inte var det rätta nyckelordet att utgå ifrån. Nina förklarade att hon var drottningen från slummen. Hon ville framstå som glamourös men ändå vara lite hård, oslipad. Av denna specifikation började jag tänka på Ronja Rövardotter, rövare och sönderrivna kläder.

Jag provade att drapera sidentyget på en provdocka för att få inspiration. Jag draperade olika varianter och den sista med veck över bysten tyckte jag att såg jätte bra ut. När jag sedan försökte kombinera den idén med 1500 – talet och glamour började den slutliga idén småningom smyga sig fram.

Figur 10. Draperad sidentyg till Ninas scenkläder

När jag dessutom vid det här skedet hade fastslagit att alla tre vokalisters övredelar skulle ha likadan passform och att skillnaderna i scenkläderna skulle göras genom att bearbeta materialet fick jag idén av veckat tyg. Jag har tidigare arbetat med veckor i siden och resultatet har varit lyckat. Dessutom kändes det som exklusivt men inte ändå lika speciellt och glamouröst som broderat i guld. Detta ledde till den slutliga skissen på Ninas scenkläder. När jag kom på idén och såg den med skisserna på scenkläderna till de två andra vokalisterna kändes helheten fungerande och snygg.

Eftersom jag ändå från första början hade bestämt mig att någon del skall vara broderat i alla scenkläder valde jag att brodera ryggpartiet i Ninas scenkläder. Vikten av kommunikationen mellan kostymören och artisten framgick i planeringen av Ninas scenkläder. Genom att lyssna på hennes respons om skisserna uppmanades jag att utveckla mina idéer och komma fram till något som både jag och hon är nöjda med.

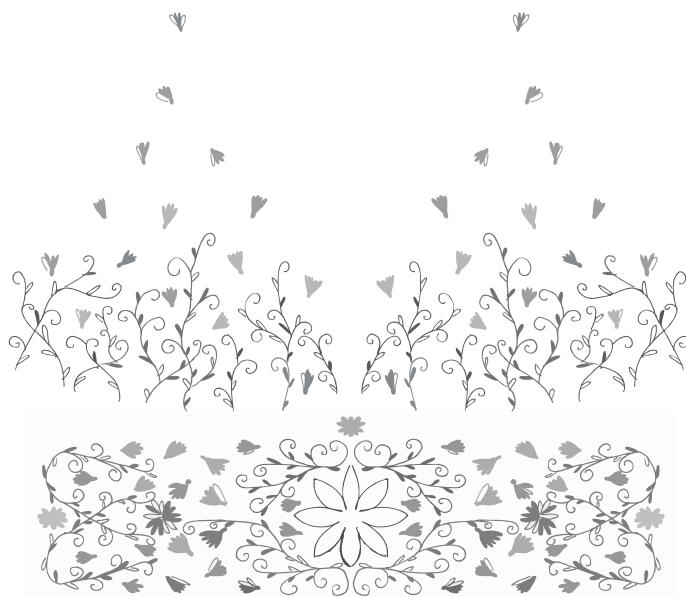
Figur 11. Slutlig skiss på Ninas scenkläder

3.4 TILLVERKNINGEN

Mönstren till vokalisterna scenkläder konstruerade jag från Burda -mönster nummer 132 (9/2008). Broderingarna på scenkläderna gjorde jag dels med maskin och dels för hand. Inspirationen till broderingarna fick jag från kollagen jag gjort i början av planeringen. Jag valde att använda guldfärgad broderingstråd för att bättre få fram känslan av glamour i scenkläderna. Vi prövade plaggen tre gånger under sömnadsprocessens gång. Provningarna skedde hemma hos Daniela eftersom hon har två små barn.

I sin helhet gick tillverkningen av Lidias och Danielas scenkläder bra. Inga större problem uppstod och resultatet blev som jag tänkt mig. Det kändes roligt att tillverka scenkläderna eftersom det kändes att slutresultatet skulle vara lyckat. När scenkläderna dessutom passade bra under provningarna och kunden verkade nöjd med kläderna var det ännu trevligare att sy och brodera.

Figur 12. Skiss på broderingarna till Lidias scenkläder

Figur 13. Skiss på broderingarna till Danielas scenkläder

4 MUSIKERNA

Scenkläderna för musikerna blev från en början något på bakkanten eftersom jag fick den uppfattningen att det var vokalisterna som syntes mera på scenen. Vi diskuterade om saken med vokalisterna under första träffen och de önskade nog en helhet för hela bandet men påpekade att musikerna inte var i lika stor roll som de själva. Vi kom fram till att musikerna skulle ha något som stödde jazzbandet men inte vara lika framstående som vokalisterna. Under första träffen med vokalisterna (19.1.2011) berättade Lidia att Lauri Salokoski kunde ha något lite mera synlig. Efter första mötet hade vi fastslagit att två av musikerna skulle ha någon liten detalj som stödde helheten på scenen medan Lauri skulle få mera detaljerade scenkläder eftersom han spelade solo i några sånger och är med i alla förställningar. Ibland hoppar någon annan in som trummis eller pianist, vilket betyder att deras scenkläder skall vara sådana som alla kan använda. (personlig diskussion med Dizzy Queens 19.1.2011)

Inspirationen till Lauris scenkläder kom från 1500-talet. Lidia hade med på första mötet en bild på en jacka och den tyckte alla att såg väldigt bra ut och kunde passa till Lauri.

Vid sidan av planeringen för vokalisters scenkläder hade jag hela tiden en uppfattning över hurdana scenkläder Lauri skall ha. Jag har alltid varit förtjust i jackorna från 1500-talet och därför kändes det som ett ypperligt val att sy en jacka i 1500-tals stil åt Lauri. När sedan vokalisternas scenkläder fastslagits och jag skissade helheten på Lauris scenkläder var resultatet väldigt lyckat. Jag tror att jackan kommer att se väldigt snygg ut i jacquard -tyget. Jag planerade även så att jag skall brodera små detaljer på jackan.

Figur 14. Skiss på Lauris scenkläder

De två andra musikernas scenkläder kom upp av en slump. Eftersom tiden blev snäv och jag måste komma på med något som Lauri skulle ha på sig på Casino Talent hittade jag på att låna en väst som jag gjort till min brors bröllop. Västen är i samma sidentyg som användes till de andra scenkläderna så därför kändes det klokt att använda den. Det är vanligt att man återanvänder plagg när man arbetar med scenkläder. Förr fick man till och med låna hovens dräktförråd vid uppträdanden för hoven. (Salmela & Vanhatalo 2004, s.9) Jag valde att kombinera västen med en frack för att få Lauri att passa bättre in i helheten.

Efter Casino Talent föreslog min bror att sälja hans och bestmanens väst eftersom de inte behöver dem längre. Detta tyckte jag var en bra idé, eftersom vi behövde något till musikerna och det är klokt att använda sig av det som finns. Pykälä (2006, s. 11) påpekar i sitt verk att en duktigt kostymör kan använda till godo det material och plagg som redan finns. Man skall kunna se möjligheterna också i redan använda kläder. De stöder även hållbart tänkande. Genom att använda västarna får jag musikerna att stöda helheten men ändå är det vokalisterna som kommer starkast fram på scenen.

Figur 15. Skiss på musikers scenkläder

5 RESPONS

På Casino Talent (31.3.2011) fungerade scenkläderna bra och publiken verkade gilla bandet. Kritiken som bandet fick av Marco Bjurström, en av domarna, var att de inte ser enhetliga ut och att de borde vara en vokalist till på scenen. Detta uppfattar jag som bra kritik, eftersom de egentligen skall vara tre vokalister och vi har planerat att göra enhetliga scenkläder till musikerna. Då tyder ju kritiken vi fick på att vi är på rätt spår. Fastän Marco Bjurström inte gillade videoklipppet så tyckte resten av publiken att den fungerade bra och var rolig. Eftersom videoklipppet fick bra respons efter föreställningen skall den kanske användas på uppträdanden i framtiden. (personlig diskussion med Lidia Bäck 2.4.2011)

Efter kritiken på Casino Talent inser jag nu att när man arbetar med ett band som helhet skall man inte glömma någon individ. När en helhet, i detta fall jazzbandet, står på scen är det viktigt att vi som arbetar med deras image tar hänsyn till alla och inser varje individs roll. På Casino Talent fick Dizzy Queens respons angående helheten. Lidia och Daniela var väldigt starka karaktärer i sina välplanerade scenkläder medan resten av bandet blev på bakkanten. Trots att vi var medvetna om saken så såg man tydligt skillnaden mellan musikerna och vokalisterna. Jag har i planeringen strävat till en enhetlig helhet och det tror jag att nås när alla scenkläder är färdiga.

Figur 16. Fotografi från Casino Talent

Fotografierna som vi fick från Casino Talent är väldigt bra. De för fram Dizzy Queens stämning på scenen samt vokalisternas karaktärer. När jag granskar fotografierna inser jag att helheten ännu inte är fullkomlig. Fastän vokalisterna gör en fin show så krävs det nog att hela ensemblen är med. Jag tycker att det var bra att Dizzy Queens deltog i Casino Talent. Där fick vi byggande kritik att utgå ifrån när vi arbetar vidare med projektet.

Jag är väldigt nöjd med det arbetet vi hittills gjort. Helheten på Casino Talent fungerade bra med tanke på den tid vi hade. Publikens kommentarer om föreställningen var suverän och underhållande. Många tyckte att scenkläderna stödde Dizzy Queens image och att helheten såg bra ut.

Figur 17. Fotografier från Casino Talent

6 KRITISKT GRANSKNING AV PROJEKTET

När jag sett Dizzy Queens på scen inser jag hur viktigt det är för individerna att få spela sin egen roll och improvisera på scen. Varje medlem i bandet har en stark karaktär och deras samspel fungerar utmärkt. Jag känner att det var väldigt bra att Dizzy Queens deltog på Casino Talent eftersom alla vi som är involverade fick en bra uppfattning om hur viktigt det är att förbereda sig och fundera på helheten. Fastän vi till en början tänkte att det räcker att enbart vokalisterna är stylade så syntes det att det skulle se mer välplanerat ut om hela bandet skulle ha gemensamma scenkläder. Det skulle hämta det lilla extra som kan göra att Dizzy Queens är det band som urskiljs från mängden. Detta är troligtvis ett mål som vi alla har och det känns fint att få vara med och arbeta för ett sådant mål. När alla satsar i ett sådant här projekt känns det som att man är med och gör något viktigt.

Pirjo Valinen anser (enligt Helavuori 2009, s. 64) att projekt där kostymören får vara med i planeringen samt tillverkningen och hela projektet blir en del av kostymören själv är de mest betydande.

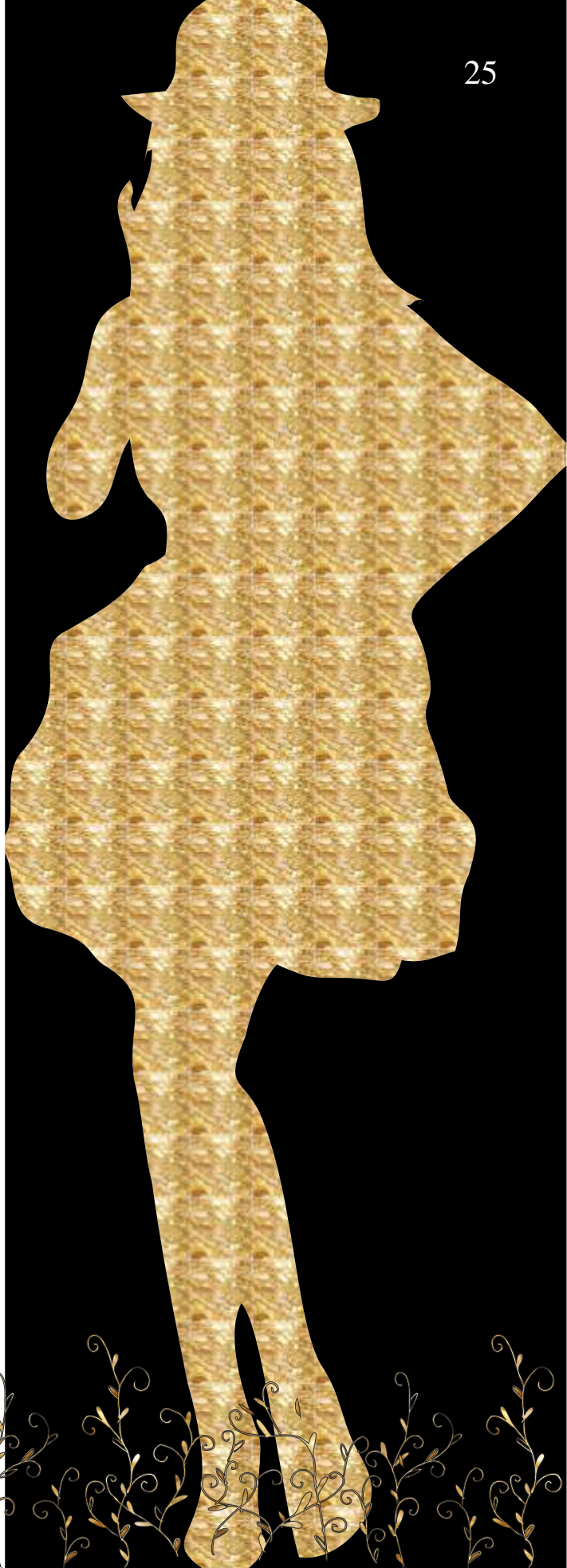
I sådana projekt får man vara i ett jämlikt förtroende-och inspirationsförhållande med alla involverade och känna att man verkligen är en viktig del av projektet (Helavuori 2009, s. 64). Valinen påpekar (enligt Helavuori 2009, s.65) att när man arbetar väldigt omsorgsfullt med ett projekt blir slutresultatet att se ut som sig själv. Valinen kallar det ”itsen kautta tekemistä” (Helavuori 2009, s.65). Om man inte sätter sin själ i arbetet blir slutresultatet fumlande. Scenkläderna utformar alltid kostymörens visuella formspråk. (Helavuori 2009, s.65) Jag känner att jag i detta projekt fick vara i ett nära samarbete med kunden och detta ledde till att min egen stil syns väldigt starkt i slutresultaten.

Scenkläder är en synlig del av den karaktär som artisten föreställer. Kläderna framhäver artistens kroppsspråk, rörelser samt helheten som uppvisas. Det är viktigt att artisten uppfattar och godkänner scenkläderna som en del av sin karaktär. (Hirvikoski 2009, s. 47) På grund av detta var det väldigt viktigt för mig att fastställa hurdana scenkläder kunden vill ha.

Jag strävade till att arbeta i ett nära samarbete med kunden för att kunna planera scenkläder som kunden kände som en del av sig själv. Hirvikoski (2009, s. 47) påpekar att det är väldigt viktigt att utvecklingen av scenkläder händer i samband med artisten och kostymören. Scenkläderna inspirerar i bästa fall artisten till att utveckla sin karaktär. När jag betraktade varje karaktär enskilt tog jag hänsyn till att karaktärerna skall vara trovärdiga, sanningsenliga samt skall passa in i helheten som på scenen. (Hirvikoski 2009, s. 47-48) Jag försökte stöda artisterna i deras arbete på scenen.

Projektet känns just nu väldigt omfattande och halvfärdigt eftersom resten av plaggen fortfarande skall tillverkas. Det känns dock som en bra början på ett fint samarbete och det resultat som jag har sett är jag väldigt nöjd med. Om jag hade haft mera resurser och tid skulle jag kanske ha bearbetat Lidias övredel en aning mera, men å andra sidan tycker jag att den fungerar så som den är. Jag väntar på spänning på nästa höst då jag får se hela jazzbandet uppträda.

7 KÄLLFÖRTECKNING

Casino Talent 2011 (u.å.)

http://www.grandcasinohelsinki.fi/viihde_ravintolat/casino_talent_2011
(hämtat: 25.3.2011)

Helavuori, H-L. (2009). Pukusuunnittelija, teatteripuku ja aika. Teoksessa: R. Hirvikoski (toim.) Puvut, Pirjo Valinen. Teatterimuseo 2009

Hirvikoski, R. (2009). Rooli + Vaate = Hahmo. Teoksessa: R. Hirvikoski (toim.) Puvut, Pirjo Valinen. Teatterimuseo 2009

Jazz (u.å.)

<http://fi.wikipedia.org/wiki/Jazz> (hämtat 25.3.2011)

Levo, M. (2009). Kuvista näyttämöpuvuiksi. Teoksessa: R. Hirvikoski (toim.) Puvut, Pirjo Valinen. Teatterimuseo 2009

Mårtenson, P. (2004). Föreläsarens 7 dödssynder. Stockholm: Författares Bokmaskin

Pykälä, T. (2006). Historiallinen teatteripuku. Oppikirja teatteripukujen toteutuksesta. Helsinki: Opetus-, kasvatus- ja koulutusalojen säätiö – OKKA-säätiö

Salmela, S. & Vanhatalo, T. (2004). Näyttämöpukuja. Helsinki: Helsingin Kaupunginteatteri ja Like

Suuri Suomalainen Bändirekisteri (u.å.)

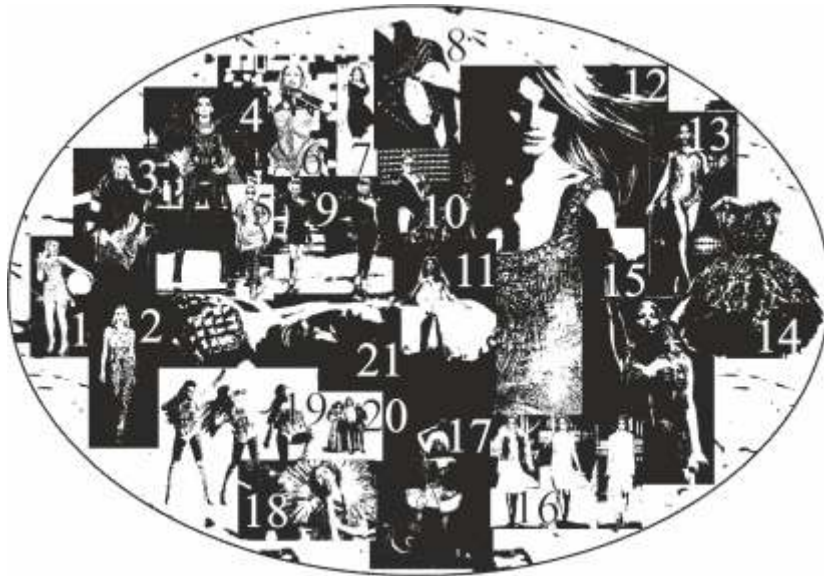
<http://www.banditrekisteri.com/index.php> (hämtat 25.3.2011)

Tomboy (u.å.)

<http://en.wikipedia.org/wiki/Tomboy>

8 BILDFÖRTECKNING

Figur 1. Andra kollaget

1. Sharon Clott (2010) *New Performance Outfits From Kylie Minogue: A Gold Mini By The Blonds And Rhinestone-Encrusted Boots*

<http://style.mtv.com/wp-content/uploads/2010/07/kylie-performance-outfit.jpg> (hämtat: 6.3.2011)

2. Sofia Hedström (2010) *Modeblogg/ Svenska Dagbladet*

<http://blog.svd.se/modebloggen/2010/01/27/somnadskonst-vampyrer-och-mimmi-pigg/> (hämtat: 6.3.2011)

3. Sharon Clott (2010) *New Performance Outfits From Kylie Minogue: A Gold Mini By The Blonds And Rhinestone-Encrusted Boots*

<http://style.mtv.com/wp-content/uploads/2010/07/kylie-performance-outfit.jpg> (hämtat: 6.3.2011)

4. Zizi (2010) *Rock that runway!*

<http://zizi.blogg.se/2010/january/> (hämtat: 6.3.2011)

5. Yeonsook – Ravensbourne (u.å.) *2009~2010 Fashion Trends Review*

<http://yeonsook.files.wordpress.com/2010/11/channel-leggings.jpg?w=490&h=480> (hämtat: 6.3.2011)

6. Mellobloggen (2010) *Jenny Silvers urcoola scenkläder. Sveriges Radio.*

<http://sverigesradio.se/sida/gruppsida.aspx?programid=2907&grupp=10197&sida=7> (hämtat: 6.3.2011)

7. Fashion Journal-2011 fashion trends (u.å.)

<http://www.fashionjour.com/wp-content/uploads/2010/12/7F5E79E3-63DD-4CA7-9AD0-F33AF9EA2DD8.bmp> (hämtat: 6.3.2011)

8. Armémuseum (2010) *Uniform – en utställning om Armémuseums uniformssamling*
http://www.sfhm.se/upload/Arme/Utst%C3%A4llningar/Uniform/TE_Bommelshandskar_webb.jpg
(hämtat: 6.3.2011)
9. Instring.com (u.å.) *Elite Collection From Designer Alber Elbaz At Paris*
<http://instring.com/wp-content/uploads/2009/10/black-dress.jpg> (hämtat: 6.3.2011)
10. Olivia Smith (2010) Rihanna goes on stage with half her costume missing at Super Bowl pre-show in Miami. *NYDailyNews.com*
http://articles.nydailynews.com/2010-02-05/entertainment/27055506_1_rihanna-barbados-born-costume
11. Hollywoo (u.å.) *Stjärnornas galna scenkläder* <http://skvaller1.blogspot.com/2009/10/stjarnornas-galna-scenklader.html> (hämtat: 6.3.2011)
12. Dolce Delinda modeblogg (2011) *Lars Wallin Fashion Stories*
http://www.bloggpresen.se/Lars_Wallin_Fashion_Stories-1074270.html (hämtat: 6.3.2011)
13. Hollywoo (u.å.) *Stjärnornas galna scenkläder*
<http://skvaller1.blogspot.com/2009/10/stjarnornas-galna-scenklader.html> (hämtat: 6.3.2011)
14. Fröken Signe (2011) *Fröken Signe tar form...*
<http://frokensigne.wordpress.com/2011/01/24/froken-signe-tar-form/> (hämtat: 6.3.2011)
15. Posh24.com (2009) *Fergie's Stage Outfit: Hit or Miss?*
http://www.posh24.com/fergie/fergies_stage_outfit_hit_or_miss (hämtat: 6.3.2011)
16. Winterfashions.net (u.å.)
<http://www.winterfashions.net/pictures/2011/02/Vera-Wang-fashion-show2012.jpg> (hämtat: 6.3.2011)
17. Posh24.se (2009) *Lady Gaga: "Jag är hjärtekrossad, pank och hemlös!"*
http://www.posh24.se/lady_gaga/lady_gaga_jag_ar_hjartekrossad_pank_och_hemlos (hämtat: 6.3.2011)
18. Who the f**k is Martin Rolinski (u.å.)
<http://martinrolinski.blogspot.com/2007/12/nya-scenklder.html> (hämtat: 6.3.2011)
19. Agnes B (2009) Thierry Muglers Beyoncé. *Rodeo*. <http://rodeo.net/uploads/documents/239.jpg>
(hämtat: 6.3.2011)
20. Jenny Staaf (2011) Melodifestivalen 2011: Bilder från fredagens repetitioner. *Poplight.se*
<http://poplight.zitiz.se/gallerier/melodifestivalen-2011-bilder-fran-fredagens-repetitioner> (hämtat: 6.3.2011)
21. Lovepicture !! (u.å.) <3<http://images.starlounge.com/2010/06/17/smomoi.jpg> (hämtat: 6.3.2011)

Figur 2. Första kollaget

1. Rita Seven (2009)

<http://backseatcuddler.com/2009/02/22/katherine-heigl-brings-golden-glamour-back-photos/katherine-heigl-golden-girl-4/> (hämtat: 28.2.2011)

2. Julian, T. (u.å.) *Yorgos Lanthimos, Ariane Labed, Aggeliki Papoulia*

<http://oscar.go.com/red-carpet/photo/index/716375/721687> (hämtat: 28.2.2011)

3. Julian, T. (u.å.) *Nicole Kidman*

<http://oscar.go.com/red-carpet/photo/index/716368/721508> (hämtat: 28.2.2011)

4. Elisabeth: The Golden Age (u.å.)

<http://www.fanpop.com/spots/cate-blanchett/images/323243/title/elizabeth-golden-age-wallpaper> (hämtat: 28.2.2011)

5. Julian, T. (u.å.) *Annette Bening & Warren Beatty*

<http://oscar.go.com/red-carpet/photo/index/723729/721488> (hämtat: 28.2.2011)

6. The Metropolitan Museum of Art (u.å.) *Evening dress, fall/winter 1950, Cristobal Balenciaga*

<http://www.metmuseum.org/toah/works-of-art/C.I.53.40.10a-d> (hämtat: 28.2.2011)

7. Heighton, B. (u.å.) *Jazz Night Out*

<http://eu.art.com/products/p12079886-sa-i1434503/posters.htm> (hämtat: 28.2.2011)

8. The Metropolitan Museum of Art (u.å.) *"Junon" dress, fall/winter 1949-50, Christian Dior*

<http://www.metmuseum.org/toah/works-of-art/C.I.53.40.5a-e> (hämtat: 28.2.2011)

